

M E D L E M S – B L A D **Nr 1-2015**

Ordförande har ordet:

Ett nytt år, nya tag och ny energi. Närmast framför oss har vi föreningens årsmöte där har du möjlighet att säga och ta del i föreningens fortsatta verksamhet, det är du som medlem som får göra din röst hörd.

Vecka 4 är en vecka som många av oss i föreningen sent ska glömma, en intervju om elsanerat rum på Ryhov som i TV-sändning blev istället ett drev mot Elöverkänsligas Förbund.

Vad betyder yttrandefrihet?

Läs Kalle Hellbergs berättelse hur media hanterar el- och strålningsinformation.

Kalle skriver: Jag har ju stoppats att för "överskådlig tid" få skriva insändare och debattartiklar i Ulricehamns Tidning, så därför satte jag in en annons med uppmaning till föräldrar att kontakta mig, för mer information om strålning och hälsorisker. Fick meddelande om att det var OK och annonsen skulle komma in i lördags. Men 5 dagar senare fick Kalle ett mail om att ansvarig utgivare stoppat annonsen med hänvisning till "olämpligt innehåll".

I Regeringens webbplats för mänskliga rättigheter står det bl.a: Rätten att fritt hysa en åsikt och att uttrycka i tal, skrift eller bild slås fast i den allmänna förklaringens artikel 19 liksom i konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, artikel 19.

Inskränkningar av den generella yttrandefriheten kan göras i vanlig lag. Möjligheten att stifta sådana lagar är dock begränsad. En begränsning av bl.a. yttrandefriheten får endast göras för att tillgodose ändamål som är godtagbara i ett demokratiskt samhälle och får inte gå utöver vad som är nödvändigt med hänsyn till det ändamål som har föranlett den. Begränsningen får inte heller sträcka sig så långt att den utgör ett hot mot den fria åsiktsbildningen såsom en av folkstyrelsens grundvalar. En begränsning får inte heller göras enbart på grund av politisk, religiös,

kulturell eller annan åskådning (2 kap. 21 § andra stycket RF). Begränsningar förekommer i lag t.ex. i form av regler om tystnadsplikt och i straffrättsliga bestämmelser om förtal och hets mot folkgrupp.

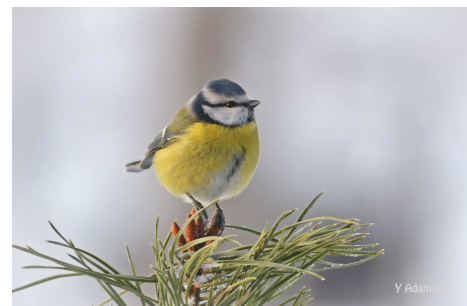
Av Sveriges fyra grundlagar är det två som mer konkret reglerar yttrandefriheten i medierna: tryckfrihetsförordningen (TF) och yttrandefrihetsgrundlagen (YGL).

TF reglerar friheten att yttra sig skriftligt som t.ex. böcker och tidningar och YGL reglerar yttrandefriheten i media som t.ex. radio, TV och film samt, i viss utsträckning, på internet. Tryckfriheten har i Sverige anor ända från 1766, men den nu gällande tryckfrihetsförordningen tillkom 1949. YGL tillkom 1991 och är utformad med TF som förebild. Källa: Regeringens webbplats om mänskliga rättigheter.

Kommentar: Att det finns motstånd att få in debattartiklar i media är ofta mycket vanligt, som förklaring nämns ofta att artikeln är för lång, brist på utrymme på debattsidan och att den saknar nyhetsvärde m.m. / Egon R.

Jordens djurliv har minskat till hälften

sedan 1970. I september släppte World Wildlife Fund (WWF) rapporten Living Planet Report 2014. Den visar att antalet däggdjur, fåglar, kräldjur, groddjur och fiskar är mindre än hälften av vad det var för 40 år sedan. "Det är en mycket större minskning än som tidigare rapporteras, ett resultat av en ny metod som syftar till att vara mer representativ än tidigare", sägs det i rapporten.

Blåmes Foto: Yvonne A.

Över 3 000 arter i olika regioner och livsmiljöer har undersöks. Det finns givetvis många olika orsaker till resultatet, men en tänkbar faktor som sällan eller aldrig nämns är strålningen från trådlös teknik. (Hela artikeln finns i Vågbrytarens senaste medlemstidning i MM). Källa: Gunilla Ladberg.

Kommentar: För 10-20 år sedan var det mycket gott om t.ex. Gråsparvar, där de fanns i stora flockar på flera hundra, idag är de mycket sällsynta. Får inte förväxlas med pilfinken, då de i ett första skede lätt kan förväxlas. Är det fler som observerat detta, hör av er. / Egon

Möreströmsstugan

Ett nytt år och en ny säsong har börjat. Även i år har Elöverkänsligas Förening i Jönköpings län möjlighet att hyra ut stugan om ett rum och pentry, ca 20 kvm för återhämtning från el- och strålningsöverkänslighet. Erbjudandet är i första hand riktat till våra medlemmar.

Stugan är belägen några kilometer utanför Malmbäck och 20 km från Nässjö, 40 km från Jönköping. Den ligger i en dalgång med radioskugga, så ev. strålning passerar högre upp och påverkar inte miljön negativt, från mast ca 2 km bort.

Utrustning: Porslin och köksutrustning för 4 personer. 2 bäddar träsäng. Sängkläder finns, sänglinne medtages.

Värmekälla: Solen alt. vedkamin, eller el.

Kokmöjlighet: gasol eller elplatta.

Kem-toa.

El finns för kök, lyse och värme men kan helt stängas av från huvudbyggnaden.

2 km till ICA-affär (Malmbäck).

Vattenpump på gården. Jordkällare.

Kostnad: 200 kr per vecka för medlemmar i Jönköpings länsförening, övriga 350 kr/vecka.

Tider: Uthyres veckovis, byte söndagar.

Max. 2 veckor, om det finns kö.

Möjlighet till uppställningsplats för någon husvagn.

Dieseltåg passerar i närheten, dagtid, (ej störande).

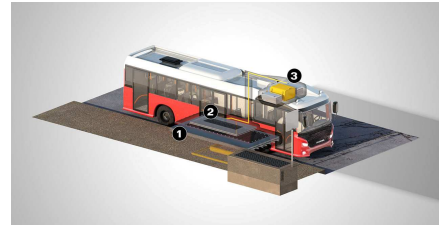
Bokning genom:

Ulla M-Jakobsson, Fiskaregatan 17, 571 42 Nässjö

El-bussar laddas trådlöst.

Scania kommer snart att inleda tester med att ladda en laddhybridbuss trådlöst vilket är en del av ett forskningsprojekt för framtida fordonsteknik.

Man använder sig av induktionsteknik och bussarna ska ha möjlighet att laddas upp trådlöst när de stannar på en hållplats som kommer att finnas ut med bussens rutt. Experimentbussen kommer att börja rulla i Södertälje sommaren 2016, säger Håkan Sundelin på Scania i ett pressmeddelande.

På bilden ovan syns själva laddstationen som sitter monterad i marken (1), bussens mottagare av elen (2) samt batteriet som laddas upp (3). Källa Scania

Även i Jönköping har el-bussen

varit på besök de två första veckorna i januari. Syftet var att se hur el-bussen fungerar i daglig trafik i vårt klimat och synpunkter från passagerarna, förare och bussbolag. Vid första testfärden var det -10° C, som inte visade några problem med vårt klimat. Bussen drivs med litijonbatterier ombord på bussen, som räcker ca 30 mil.

Kommentar: El-bussar är inget nytt i sig, men med trådlös teknik växer många frågetecken fram. Kanske min okunnighet på detta området som skapar frågetecken????

- Men frågan är hur passagerare och busschaufför reagerar på den induktionsteknik som de bör utsättas för?
- Hur starka EMF bildas i bussen, EMF kan de knappast skärma bort, endast avstånd eliminerar den.
- Hur blir problemet för de elöverkänsliga som idag klarar av att åka vanlig buss jämfört med buss som bör ge högre EMF?
- All trådlös teknik skapar tillräckligt med "mikrosmog" i dagens tåg och bussar, vad är reaktionen med högre EMF?

Jag är mycket tveksam, men vi får hoppas att de studier som görs, kommer att redovisa på ett sakligt sätt?

Tilläggas att även Volvo satsar stort på el-bussar.

Gammal trådbuss från SS (Stockholms Spårvägar)

I min barndom var dessa trådbussar en vanlig syn på Stockholm gator i innerstan. De gick tyst och en bra insats för en renare stadsmiljö. SS bytte namn till SL (Stockholms Lokaltrafik 1967).

Man gick på bussen vid de dubbla bak-dörrarna och betalade till konduktören som stod på en upphöjd plattform. Passagerarna fick sedan förflytta sig framåt i vagnen och slå sig ner på en sittplats, (jag vill minnas att det var gröna galonklädda sitsar)?. I mitten och fram i bussen fanns dörrar, endast för avstigning, bussarna försvann ur trafik 1967, då högertrafiken infördes i Sverige. Nostalgi för oss i en mogen ålder.

Socialstyrelsens rapport SoS 1995:1

Bakgrund: Hälsoskyddslagen har till syfte att förebygga och undanröja hälsorisker i den allmänna miljön, t ex i bostäder, skolor och daghem. Kommunerna har lokalt ansvar för tillsynen och Socialstyrelsen har ett övergripande centralt tillsynsansvar.

I Socialstyrelsens ansvar ligger bl a att ta fram riktlinjer i form av allmänna råd och annan vägledande information som stöd för det lokala tillsynsarbetet. För att kunna ta fram sådana riktlinjer krävs miljömedicinska utredningar där dagens kunskap inom olika områden sammanställs och värderas.

Socialstyrelsen beslöt i november 1993 att tillsätta en arbetsgrupp för en vetenskaplig utvärdering av hälsoeffekter och elektriska och magnetiska fält. De hälsorisker som gruppen fick i uppdrag att bedöma var cancer, reproduktionsstörningar och annan ohälsa, inklusive "elöverkänslighet". Uppdraget omfattar en bedömning av risker vid exponering i allmän miljö för elektriska och magnetiska växelfält (EMF) upp till 400 kHz. Syftet med utvärderingen var att ta fram underlag för tillsynen på olika nivåer och att ge förslag till sjukvårdens handläggning av patienter som anger besvär från elektriska och magnetiska fält, nedan kallat el-känslighet. Denna rapport sammanfattar och värderar kunskapsläget november

1994 och kan bidra som underlag till rekommendationer.

Källa: SoS 1995:1

Kommentar: Läste om denna rapporten i Ljusglimten nr.1 1995, vad har hänt och vad har förändrats under dessa 20 år? Hur upplever du som el- och strålningsöverkänslighet förändringarna, eller om allt ligger i en "malpåse"?

Hör av dej och berätta din upplevelse. För oss som inte varit med så länge kan det vara mycket intressant. /Egon R.

SVT-Smålandsnytt intervju 13 jan. i Eksjö.

Under några timmar idag var SVT-Smålands-Nytt från Växjö och filmade och gjorde en intervju hemma i vårt hem i Eksjö. De ringde några dagar innan och frågade om de fick komma och ställa några frågor om det elsanerade vådrummet på Ryhov i Jönköping.

Spännande och kul tyckte jag, en inbjudan som man inte får tacka nej till, men samtidigt måste man vara medveten om att mycket som sägs under intervjun inte kommer med i programmet, samt att mycket kan vinklas lite annorlunda efter redigeringsarbete.

Det kändes bra och avspänt, men tiden räcker inte till fast de var här ca 2½ timma. Sedan är det en styrning från reporterns sida, men jag tycker att jag fick med mycket viktig information under vårt samtal. Programmet som sändes i Smålandsnytt tisdagen 20/1 och finns även på Smålandsnytt.se/play.

SVT-referat om TV-inslag 20/1.

Trots att elöverkänslighet enligt myndigheterna inte är en diagnos får Elöverkänsligas förbund ut statsbidrag varje år.

Varje år delar Socialstyrelsen ut statsbidrag till en mängd handikapporganisationer. En av organisationerna är Elöverkänsligas förbund, som årligen får ut drygt 1,7 miljoner kronor. Detta trots att sjukdomen enligt myndigheter och forskare inte finns.

– Vi har fortfarande personer som säger att de upplever besvär som utlöses av elektromagnetiska fält, men det här orsakssambandet har inte kunnat bekräftas i vetenskapliga studier. Tvärtom har studier

visat att besvär förekommit även när personerna inte är utsatta för exponering, säger Lena Hillert, docent och överläkare i arbets- och miljömedicin vid Karolinska institutet.

Vilka handikapporganisationer som får statsbidrag och hur mycket de får regleras i en förordning som är beslutad av regeringen. Och i Socialstyrelsens kriterier nämns inte att fastställda och erkända diagnoser behöver ligga bakom funktionshindret.

Verkliga symptom

Egon Reiver är ordförande för Elöverkänsligas förening i Jönköpings län. Det har han varit i fyra år, efter att hans fru Ann-Louise Kling Reiver kraftigt insjuknade.

– Då förändrades vår vardag från dag till natt på väldigt kort tid. Hon blev bara tröttare och tröttare, till slut orkade hon ingenting, säger Egon Reiver.

Hon jobbade i en aggressiv datamiljö, och jag tror att det påverkade en hel del, säger Egon Reiver.

Överläkaren Lena Hillert är tydlig med att poängtera att symptomen inte är påhittade. Människor som upplever att de har elöverkänslighet mår dåligt, men orsaken ligger inte i elektromagnetiska fält eller strålningar, enligt henne.

– Vi kan inte bevisa att sambandet inte finns på samma sätt som vi inte kan bevisa att tomten inte finns. Och där är forskningen samstämmig, säger hon.

Att elöverkänslighet inte är en erkänd sjukdom bekymrar Egon Reiver.

– Det är väldigt tråkigt att man inte har insett detta. Man kan inte vifta bort det och säga att det är psykiskt betingat eller liknande, det är inte klokt, säger han.

Ann-Louise: ”Jag har varit elöverkänslig i sex år”

Stickningar i kroppen, huvudvärk och oros känslor. Från början visste Ann-Louise Kling Reiver inte vad orsaken var, men rätt snart var hon säker.

Hösten 2008 jobbade Ann-Louise Kling Reiver på lasarettet i Eksjö. Allt eftersom tiden går blir hon tröttare och tröttare. Till sist orkar hon nästan ingenting längre.

– Jag var väldigt speedad och kunde inte slappna av. Jag fick värk i kroppen och ont i huvudet, säger hon.

Den första läkaren de gick till gav Ann-Louise rådet att vila upp sig under två veckor och sen komma tillbaka. Under tiden har maken Egon Reiver sökt på

internet efter elöverkänslighet, som kan ligga bakom fruns symptom, och hittade många bra förklaringar.

Läkarna trodde inte på dem – Hon jobbade i en aggressiv datamiljö och jag tror att det påverkade, berättar han.

Den andra läkaren de gick till ville inte tro på Egon och Ann-Louises förklaringar, utan ville hänvisa till någon form av psykisk åkomma.

– Jag har aldrig blivit elakt bemött, förutom av vissa läkare som känt att jag bara hittat på och vill skriva ut psykiska mediciner till mig. Vilket det inte är, det är definitivt inget psykiskt, säger Ann-Louise. Och Egon är lika bestämd.

– Jag känner Ann-Louise sen många år både utan och innan, och något psykiskt fall, det var hon definitivt inte, säger han.

Elsanerade hemmet, Ann-Louise och Egon bestämde sig för att elsanera huset.

– Vi har bland annat kapat fjärrvärmerören och satt på isoleringar. Innan hon blev sjuk hade vi cirka 400 nT (nanotesla) här, och efter att jag satt dit isoleringsmuffarna på rören var vi nere i cirka 30. Det är en sån påtaglig skillnad, säger Egon.

Men vägen tillbaka har inte varit lätt. Ann-Louise fick sluta sitt jobb på lasarettet, där var för mycket mobil strålning, och driver nu en fotvård i gårdshuset på deltid.

– När det var som värst hade man ingenstans att ta vägen. I dag lider jag inte av elöverkänsligheten, i dag är det mest strålningen från master och mobiler som stör, säger hon.

Att bota elöverkänslighet är svårt, enligt Egon, som i dag är ordförande för Elöverkänsligas förening i Jönköpings län.

– Man måste titta på vilken källa det är som stör och se till så att man inte utsätter sig för de här störningarna. Om man i ett tidigt skede tar tag i problemet kan man komma tillbaka. Däremot personer som gått år efter år och kroppen brutits ner mer och mer har svårare att komma tillbaka. SVT Smålandsnytt.se

Kommentar från Henrik:

Jag blir så klart förbannad när jag läser om och om igen att det bara är psykiskt betingat

osv. Men kanske är det något man får acceptera?? De skriver ju t ex i sin "faktaruta" att "åkomsten uppstod på 80-talet".

Man borde enligt min mening åtminstone ballansera resonemanget ungefär så här:

Redan på **50-talet** kände man till problemen med att mikrovågsstrålning kunde ge symtom som t ex huvudvärk. (*"År 1944 fick Sverige sin första radarstation som fick benämningen ER3B. Stationen hade en räckvidd på ungefär tre mil och var mer eller mindre hälsovådlig för personalen som satt precis under antennen. Klagomål över kraftig huvudvärk var ett tecken på så kallad radarsjuka orsakad av strålningen från antennen"* [[källa Wikipedia](#)].).

Läkarsamfund i andra länder gör annorlunda bedömning än myndigheterna i Sverige. Österrikiska läkaresällskapet har t ex gått ut med rekommendationer kring hur man ska kunna ställa diagnos på mikrovågs-/elöverkänsliga personer.

Även Europarådet uppmanar med, hänvisning till den omfattande forskningen inom området, EU:s medlemsländer att iakttaga försiktighet och ta särskild hänsyn till personer med så kallad elöverkänslighet.

Som sagt jag var med i Smålandsnytt någon gång kring 2005, då lärde jag mig att dom vinklar på detta sätt och alltid tar in myndigheterna som avfärdar det hela med att man är psykfall.

/ Henrik

SVT Smålandsnytt onsdag 21/1

För att tillmötesgå elöverkänsligas behov har flera sjukhus i Smålandslänen valt att elsanera rum. Problematiskt, menar forskare. På akutmottagningen i Växjö har man elsanerat ett rum. Glödlampor som inte avger lika mycket strålning har installerats, eluttag och kablage har avskärmats och särskilda strömbrytare har installerats i samband med ombyggnationen 2011.

– Det här har man gjort för att minska strålningen och kunna behandla de elöverkänsliga utan att de känner av symptom, säger Clas Hjertqvist, avdelningschef på akutmottagningen i Växjö.

Samtidigt finns inte sjukdomen enligt myndigheter och forskare. Symtomen finns - men det finns inga bevis för ett orsakssamband.

– Tvärtom har studier visat att besvär förekommit även när personerna inte är utsatta för exponering, säger Lena Hillert, docent och överläkare i arbets- och miljömedicin vid Karolinska institutet som i många år har forskat på elöverkänslighet.

Bekräftar sjukdomen: Hon menar att många sjukhus skaffar elsanerade rum utan att ha en plan för hur man ska hantera de elöverkänsliga. Det här är problematiskt. På ett sätt måste man ju bemöta och komma i kontakt med de här patienterna för att kunna erbjuda dem vård. Men om man gör sådana här åtgärder är det av största vikt att man är tydlig med varför man gör det. Att patienterna ska vara medvetna om att de får det här på grund av sin tolkning av sitt besvär, inte för att sjukvården har bekräftat sjukdomen, säger Lena Hillert, överläkare och docent.

I Småland finns det även ett elsanerat rum på sjukhuset Ryhov i Jönköping, tre på sjukhuset i Västervik och så sent som 2013 elsanerades ett rum på sjukhuset i Kalmar. Även på en del vårdcentraler i länen har rum anpassats för elöverkänsliga.

Vill se fler åtgärder

Egon Reiver är ordförande för Elöverkänsligas förening i Jönköpings län och menar att det är viktigt för de elöverkänsliga att de här rummen finns. Men samtidigt krävs det förbättringar. Rummet på akutmottagningen i Ryhov utsätts enligt honom för mycket strålning från intilliggande A6 och Solåsen.

– Vi hade ett möte förra året om att skärma av rummet från exempelvis A6, men den avskärmningen skulle bara fungerat som en parabol för strålningen från andra hållet (Solåsen). Så det bästa vore att få ett rum under marknivå, säger han.

Ingen kan tekniken: Att elsanera undersökningsrummet i Växjö kostade runt 20.000 kronor, uppskattar projekteraren. Det är dock ingen på akutmottagningen som verkar veta hur tekniken i rummet fungerar, eller hur man ska bemöta en elallergiker.

– Det är inget uppdrag vi på akuten har att sköta såna uppgifter, säger verksamhetschefen Carina Pettersson.

Glödlamporna i rummet verkar inte ha bytts sedan rummet byggdes för fyra år sedan, och de tre särskilda strömbrytarna på väggen gör till synes ingenting. Det är inte heller någon på Region Kronoberg som verkar känna till varför rummet finns från första början, mer än att beslutet att bygga det togs 2004.

Program anmält till Granskningsnämnden.

I programmet påtalas att diagnos saknas för elöverkänslighet. Men elöverkänslighet är inte en sjukdom det är ett funktionshinder och det är för detta som bidrag utgår. Jämför med en rullstolsburen som kan ha sitt funktionshinder av olika orsaker: genetiskt, sjukdom, olycksfall etc. Programmet blandar ihop dessa begrepp och vinklar det som att Elöverkänsligas Riksförbund, utan egentliga skäl, får bidrag. Dessutom ställer man olika bidragsgrupper mot varandra på ett otillbörligt sätt.

Det finns de som påstår att det inte finns bevis t.ex. docent Lena Hillert, men forskning påvisar samband mellan elektromagnetiska fält och ohälsa och detta kommer inte fram i inslaget.

Stina Törnell Sandberg, chef för stadsbidragsenheten, Socialstyrelsen, informerar om att det finns en förordning, som man följer och att Elöverkänsligas Riksförbund uppfyller kriterierna. Kriterierna redovisas inte av redaktionen.

Redaktionen hänvisar dessutom till debatt på Facebook eller Twitter – media som elöverkänsliga inte kan använda d.v.s. en form av diskriminering. Inslaget som helhet förmedlar ett osakligt och partiskt ställningstagande. Källa Jan Boljang

JP-artikel och i Hall-pressen: Rum för elöverkänsliga Jönköpings-Posten 22 jan 2015 08:00

KOSTADE EN HALV MILJON Rummet på Ryhov elsanerades i början av 2000-talet. Ombyggnationen kostade nära en halv miljon kronor. För att få ner de elektriska- och magnetiska fälten fick byggfirman bland annat använda sig av avskärmande metall samt flytta strömbrytare. När rummet inte används av elöverkänsliga används rummet i stället som en ordinarie vårdplats.

Länet. Elsanerade rum finns i dag på minst 17 sjukhus i landet. Detta trots att det inte finns några vetenskapliga belägg för att elöverkänslighet existerar. Ett av rummen finns på Ryhov i Jönköping.

Huvudvärk, hudproblem, trötthet och yrsel. Det är några symptom som kan drabba elöverkänsliga personer, enligt Elöverkänsligas Riksförbund.

På länssjukhuset Ryhov finns sedan början av 2000-talet ett särskilt rum för elöverkänsliga patienter. Utrymmet har elsanerats och byggts om för att underlätta för patientgruppen.

Rummet kom till trots att elöverkänslighet är en omtvistad diagnos inom läkarkåren. En del forskare menar snarare att symptomen har psykiska förklaringar.

– Jag kan hålla med om att det är tveksamt rent vetenskapligt, men det har använts vid ett par tillfällen av personer som har besvär med elöverkänslighet och magnetiska fält, säger Patrik Nordenfelt, överläkare och specialist i allergisjukdomar vid Ryhov. Används sällan

På riksplanet har frågan om elöverkänslighet återigen aktualiserats efter att det har framkommit att Elöverkänsligas Riksförbund har fått miljonbelopp i stadsbidrag. Mer än till exempel föreningen Ung Cancer eller föreningar som vänder sig till patienter med Alzheimer. Enligt en undersökning som SVT har gjort finns i dag elsanerade rum på minst 17 sjukhus i landet. Rummet på Ryhov ligger i anslutning till hudkliniken och används inte ens en gång om året för det syfte som rummet är byggt för. Viktigt med respekt I dag tar allergimottagningen inte emot remisspatienter som vänder sig till vården med den här typen av besvär, berättar Patrik Nordenfelt.

– Jag kan bara hänvisa till vetenskapen, att det är dåligt belagt vetenskapligt. Sen är det självklart att de här patienterna har besvär och att de ska mötas med respekt, även om det är svårt att föra i bevis att besvären är orsakade av elektriska fält, säger Patrik Nordenfelt.

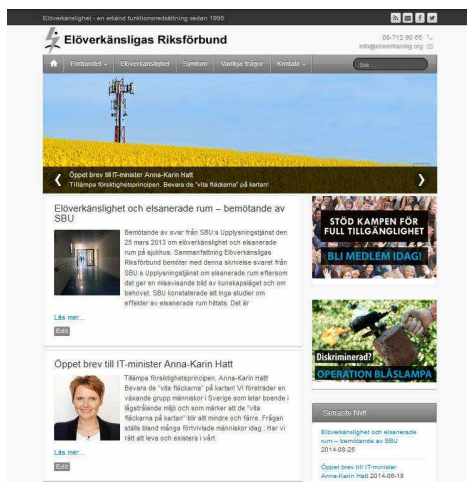
Egon är ordförande i Elöverkänsligas förening i Jönköpings län. Han anser att de ställningstaganden som görs på vetenskaplig grund bygger på okunskap. – Jag har träffat så många som inte kan vistas i samhället, säger han. Källa: Fredrik Stork JP.

Nytt Mediadrev på Förbundet och el- och strålningsöverkänsliga?

Förbundets webbplats (hemsida) blev kapad onsdagen den 21/1 på eftermiddagen. Webbplatsen återställdes senare samma dag. Marianne Kettis uttalande till SVT summerar våra känslor: - Det är för jäkligt!

Attacken var tekniskt raffinerad och lämnade få spår. Det är tydligt att angriparen har utfört sådana här attacker förr och har uppenbara sympatier med föreningen Vetenskap och Folkbildning (VoF). Angriparen gjorde intrång på två webbplatser tillhörande dels förbundet och dels en grafisk designer och förändrade flera filer genom att utnyttja en svaghet i webbplatsernas programvara. Angriparen använde anonyma adresser och konton samt raderade spåren efter sig.

Angriparen lyckades dock inte med sitt syfte utan istället fick förbundet stöd från våra kritiker (VoF) och lite extra uppmärksamhet från SVT som gjorde att tidigare negativa artiklar föll undan i nyhetsflödet. VoFs ordförande Linda Strand Lundberg beklagande händelsen och bedyrande att de inte hade något med händelsen att göra. Att kapa webbplatser är ganska dumt eftersom det lätt blir en omvänd effekt. Något som denna gång gynnade oss. / Tore Fahlström

SVT Smålandsnytt 22/1. Nyheten om att det betalas ut mångmiljonbelopp i bidrag till elöverkänsliga trots att det inte är vetenskapligt bevisat att elöverkänslighet är en sjukdom, har upprört våra uppföljare och TV-tittare.

LCHF, fluor, kolloidalt silver, det är ämnen som blivit stora snackisar både i sociala och traditionella medier. Och den här gången handlar det alltså om elöverkänslighet.

Debatt: För den här veckan var det Smålandsnyttis nyhet om miljonbidrag till elöverkänsliga som drog igång debatten. Källa: Eva Unosson, SVT Växjö

Kommentar: Då många av våra medlemmar ej har möjlighet att se eller följa debatten m.m. på TV, har jag lagt in fler av inslagen i vårt Medlemsblad som information. / Egon R.

Regeringen har inga planer på att statsbidragen till Elöverkänsligas förbund ska lyftas från kunskapsmyndigheten.

Som Dagens Medicin tidigare har rapporterat har Elöverkänsligas förbund fått sammanlagt över 25 miljoner kronor i statsbidrag från Socialstyrelsen sedan 1993.

Samtidigt har Socialstyrelsen sedan länge varit tydlig med att det saknas vetenskapligt stöd för elöverkänslighet/elallergi, myndigheten har även avrått vården från att använda de begreppen tillförmån för begreppet elkänslighet.

Läkarförbundets ordförande Heidi Stensmyren stod tidigare i veckan i Aktuellt studio och påpekade att

det faktum att det var just Socialstyrelsen som hanterade statsbidragen till handikapporganisationen Elöverkänsligas förbund gav felaktiga signaler och väckte frågan om det inte vore bättre om det sköttes av en annan myndighet.

Mandatet att eventuellt flytta över bedömningen av statsbidrag till handikapporganisationer till en myndighet ligger hos regeringen. Malin Ekman-Aldén, ämnesråd vid socialdepartementet, kommenterar

Läkarförbundets kritik så här: – Vi har inte reflekterat över den frågan. Vi ser att Socialstyrelsen är en stor myndighet som har många olika uppgifter som inte nödvändigtvis korresponderar med varandra

Är det någonting som är aktuellt att ändra på? Vi har inte diskuterat att flytta bidragsförordningen, för den fungerar väl, det är många som söker och det är ganska komplicerat.

Och lägger sedan till: Elöverkänsliga tycker såklart att det behöver göras mer för att fördjupa kunskapen kring den funktionsnedsättningen, men det är ett annat perspektiv och det har vi inte heller tagit initiativ kring. Men de är ju en påverkansorganisation, och det är delvis det de får stöd för. Publicerad 2015-01-23 Skrivnen av Jens Krey

Jag anklagar de journalister som på ett ensidigt och ovärdigt sätt just nu för ett drev mot elöverkänsliga, utan att granska fakta. Elöverkänslighet finns. Det är ett syndrom

med många symtom, ungefär som burn-out eller kemikalieöverkänslighet (MCS). Det finns en skarp forskningskontrovers i frågan och tusentals läkare runt om i världen uttrycker stark oro utifrån kliniska data. Ändå tillåts personer få påstå att vetenskapen entydigt visar att elöverkänslighet inte skulle finnas, och att de enda förklaringsmodellerna skulle vara psykologiska. Det är bevisligen inte sant.

Jag utmanar därför alla journalister som är tillräckligt nyfikna för att gräva i denna komplexa fråga, att ta reda på varför den ena falangen i forskningskontroversen fått tolkningsföreträde, och att, utan förutfattade meningar, ta kontakt med de initierade aktörer som studerar denna fråga på heltid. Elöverkänsligas Riksförbund är den största auktoriteten i frågan och kan ordna möten med elöverkänsliga. Det är i diskussion med de berörda som man inser att detta är på riktigt. Strålskyddsstiftelsen s ordförande Mona Nilsson, har jämförts med en myndighet i "En bok en författare". Hon kan de senaste decenniernas forskning på sina fem. Ni kan också kontakta undertecknad om hur spelet mellan de olika falangerna och intressena drivs på internationell nivå, t ex på WHO och i EU-kommissionen. Gissa vilken forskningsfalang som får finansiering av den strålningsproducerande industrin. Gissa vilken falang i kontroversen som med tunga medel förs fram i politiska sammanhang av telekomlobbyn. / Kerstin S.

Ny diskrimineringslag öppnar för elöverkänsliga

Efter årsskiftet trädde en ändring av diskrimineringslagen i kraft som gör att bristande tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning hos olika verksamheter kan vara en form av diskriminering.

Lagändringen trädde i kraft den första januari och innebär att det nu kan anses diskriminerande om tillgängligheten hos verksamheter brister. Det kan röra sig om bland annat rullstolsramper till restauranger, ledsagning genom myndighetslokaler och omplacering av starkt doftande varor i butiker. Grunden för att det ska vara diskriminerande är att den anmälade personen har en funktionsnedsättning

som hindrar honom eller henne från att delta på samma villkor som andra.

– Krav på tillgänglighet har länge funnits i andra lagar som Plan- och bygglagen, skollagen och språklagen med mera. Det här är ett komplement till de lagarna, man säger att det kan vara en form av diskriminering med bristande tillgänglighet, säger Clas Lundstedt, pressansvarig hos Diskrimineringsombudsmannen (DO).

Eftersom elöverkänslighet är en erkänd funktionsnedsättning skulle avsaknad av elsanerade myndighetslokaler och liknande kunna ses som diskriminering. Att det inte är en erkänd diagnos har ingen betydelse.

– Diagnosen är inte det viktiga utan om man har en funktionsnedsättning. När vi tittar på anmälningar som kommer in gör vi alltid en individuell bedömning. Vi kan inte alltid säga att det leder till diskriminering utan man måste titta på alla omständigheter, säger Clas Lundstedt.

Tjugo anmälningar hittills. Vilka åtgärder som kan krävas av en verksamhet avgörs genom en så kallad skälighetsbedömning, där utgångspunkten är vad som står i lagen. Därefter bedöms bland annat kostnader och praktiska förutsättningar för verksamhetsutövaren för att kunna vidta åtgärden.

– I och med att man infört bristande tillgänglighet som en form av diskriminering innebär det att folk med funktionsnedsättningar har bättre möjlighet att hävda sin rätt om tillgängligheten brister, säger Clas Lundstedt.

Sedan lagen trädde i kraft har DO mottagit cirka 20 anmälningar rörande bristande tillgänglighet. Ingen av anmälningarna kommer från en person som anser sig lida av elöverkänslighet. Källa: Erik Alfredsson

Mobilindustrin är ensidig, men en medalj har två sidor.

I mitten av januari ringde SVT och ville göra en intervju om elsanerat vådrum på länssjukhuset Ryhov i Jönköping. Vi träffades, jag berättade om hur vardagen kunde vara för många el- och strålningsöverkänsliga, om de problem från

trådlös teknik och master/sändare kan medföra m.m.

Efter det vi samtalat en stund, säger reportern: *Får jag ställa några frågor till dej!*

Ja visst, svarar jag.

Vad anser du om att Elöverkänsligas Förbund fått över 9 miljoner i bidrag de senaste åren?

De har jag ingen kommentar till, den frågan tillhör Förbundet, svarade jag

Tycker du inte det kan ses som orättvist att Elöverkänsligas förbund får mer bidrag än andra organisationer, som har en erkänd diagnos?

Det har jag ingen uppfattning om, var mitt svar.

Reportern upplevde nog mig som lite besvärlig när han inte fick önskade svar, men fortsatte sedan ställa andra frågor som jag hade förväntat mig och nu fick han också svar på frågorna, om för- och nackdelar. Jag tog upp att min uppfattning om miljögifter, amalgam (som innehåller ca 50% kvicksilver som läcker ut) och andra bekämpningsmedel i vår kost, som bryter ner vår hälsa, det gör våra kroppar mer sårbar från yttre påverkan från trådlös tekniken. Hur bra en teknik än må vara - så finns det både en fram- och en baksida, något vi måste vara medvetna om. Det är så lätt att glömma bort de risker, när det är som roligast.

Det går inte vifta bort att dagens teknik tillhör infrastrukturen i dagens samhälle, den är fantastisk för många, men vi får inte blunda eller bortförklara att finns stora negativa risker som kan medföra och skada vår hälsa, helt beroende på NÄR, VAR och HUR vi använder trådlös teknik?

Jag berättade även att jag är orolig för barn och ungdom, som utsätts för mikrovågssmogen, de är på väg att bli en förlorad generation, om vi inte inser begränsningar vid användande av mobil tekniken. En del unga har redan tagit skada, fast läkare och sjukvården ser inte detta, utan hänvisar till andra möjliga orsaker.

Att mobilindustrin med sina ekonomiska intressen och även andra myndigheter negligerar eller helt förnekar de risker som detta kan medföra, är ett stort problem och hot mot vår hälsa.

Elöverkänslighet är en funktionsnedsättning, många blir dåliga eller mycket sjuka av att master/sändare och annan trådlös teknik skapar en dålig miljö i de närområde där de bor.

Alla har rätt att få finnas till i vårt samhälle, även de som har drabbats av funktionsnedsättning.

Många av dem tvingas leva osynliga i samhället och deras vardag präglas av en brant uppförsbacke, från

olika allergier till fysisk funktionsnedsättning. Att förneka någon av dessa drabbade människor, är att kränka dem mot mänskliga rättigheter.

Det finns 1000-tals forskningsrapporter som presenterar de risker som elektromagnetisk strålning medför från trådlös teknik, som bygger på vetenskaplig fakta och erfarenhet, men förnekas av mobilindustrin.

/ Egon R.

Mediadrev januari 2015

Ett mediadrev inlett den 20 januari, riktat mot elöverkänsliga, ger intryck av att vara väl organiserat, med samtidig publicering i TV, radio och tidningar. Tidslinjen indikerar ett nära samarbete mellan SVT Småland, SVT Opinion, TT och skeptikerföreningen Vetenskap och Folkbildning (VoF).

Ett TT-meddelande med rubriken "Miljonbidrag till elöverkänsliga", daterat 2015-01-20 kl 07.11, skickas ut till landets nyhetsredaktioner. Nyhetsartiklar med samma rubrik är daterade exakt kl 07.11 i Norrköpings Tidningar, Corren, Piteå-tidningen och Kyrkans tidning och två minuter senare, kl 07.13, i Västerviks-Tidningen. Smålandsnyttts inslag är daterat den 2015-01-20 kl 06.00. DN Opinion har denna morgon en färdig artikel av tidigare VoF-ordförande Hanno Essén beredd, som publiceras kl 08.16.

Smålandsnyttts inslag baseras även på en intervju som, under falska förespeglingar, bokats med paret Reiver. Intervjun sker en vecka i förväg och artikeln publiceras alltså drygt en timme *före* TT-meddelandet. Morgonen därpå deltar Mats Reimer, barnläkare och nära associerad till skeptikerföreningen VoF i en radiodebatt och samma dag kapas Elöverkänsligas Riksförbunds hemsida och besökare omleds till VoF:s hemsida, direkt in på deras sida om elöverkänslighet.

Tidslinje 2015-01-13, tisdag

När SVT ringde och bokade denna intervju uppgav de att det gällde det hur det elsanerade rummet på Ryhov fungerar. Endast en liten del av den 2,5 timmar långa intervjun ägnades dock åt detta.

2015-01-20, tisdag Inslag i SVT Smålandsnytt -
Elöverkänsliga får miljonbidrag från staten

Publicerad:20 januari 2015 - 06:00 Uppdaterad: 09:37
samt 20 januari- 14:52

<http://www.svt.se/nyheter/regionalt/smalandsnytt/eloverkansliga-far-miljonbidrag-fran-staten>

TT (Malmö) skickar ut TT-meddelandet
”Miljonbidrag till elöverkänsliga” till landets
redaktioner, daterat 2015-01-20 kl 07.11

SVT TextTV skriver om nyheten på morgonen. Det
förefaller som om man gjort bedömningen att detta är
en ovanligt stor nyhet eftersom en länk anges till
SVT:s webbsida, vilket inte brukar ske.

SR P4 Kronoberg Publicerat kl 08:01

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=106&artikel=6071938>

SVT Opinion Hanno Essén: ”Elöverkänslighet
existerar inte”

Publicerad:20 januari 2015 - 08:16

Hanno Essén är medlem i, och tidigare ordförande för,
skeptikerföreningen Vetenskap och Folkbildning
(VoF). De referenser han anger i artikeln går till VoF-
medlemmarna Jesper Jerkert och Linda Strand
Lundberg, nuvarande ordförande för VoF, samt en
doktorsavhandling av Uwe Harlacher från 1998.

<http://www.svt.se/opinion/article2612946.svt>

Ann-Louise: ”Jag har varit elöverkänslig i sex år”. I
artikeln berättar Ann-Louise sin historia och läkaren
Lena Hillert tillåts oemotsagt påstå att orsaken till
besvären inte ligger i elektromagnetiska fält eller
strålning.

<http://www.svt.se/nyheter/regionalt/smalandsnytt/ann-louise-jag-har-varit-eloverkanslig-i-sex-ar>

Ett litet urval av ca 100 nyhetsartiklar med titeln
”Miljonbidrag till elöverkänsliga”:

NT Norrköpings Tidningar Malmö 07:11 | 15-01-20

<http://nt.se/nyheter/in-och-utrikes/miljonbidrag-till-eloverkansliga-10633820.aspx>

Corren Malmö 07:11 | 15-01-20

<http://corren.se/nyheter/sverige/miljonbidrag-till-eloverkansliga-7684463.aspx>

Västerviks-Tidningen 07:11 | 15-01-20

<http://www.vt.se/nyheter/inrikes.aspx/miljonbidrag-till-eloverkansliga-8083717.aspx>

Piteå-Tidningen 07:11 | 15-01-20

<http://www.pitea-tidningen.se/nyheter/miljonbidrag-till-eloverkansliga-9020301.aspx>

Kyrkans Tidning Publicerad 15-01-20 07:11

<http://www.kyrkanstidning.se/ttartikel/miljonbidrag-till-eloverkansliga>

Västerbottens-Kuriren 15-01-20 kl 07.13

<http://www.vk.se/1367989/miljonbidrag-till-eloverkansliga>

Dagens Industri 2015-01-20 08:56

<http://www.di.se/artiklar/2015/1/20/miljonbidrag-till-eloverkansliga/>

2015-01-21

P1-MORGON Debatt: Är elallergi en riktig
sjukdom? "Det handlar om en skräck och
rädsla som bygger på förväntningar"

*Debatterar gör Ulrika Carlsson (C), flitig
motionär i riksdagen och Mats Reimer,
barnläkare och nära associerad till
skeptikerföreningen Vetenskap och
Folkbildning (VoF).*

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=1650&artikel=6072665>

Elöverkänsligas Riksförbunds hemsida kapas.
Istället leds besökarna direkt in på
skeptikerföreningen Vetenskap och
Folkbildnings hemsida, och deras sida om
elöverkänslighet.

<http://www.svt.se/nyheter/regionalt/smalandsnytt/eloverkansligas-riksforbunds-hemsida-kapad>

Minst 30 elsanerade rum – ingen vet om de
hjälpes

<http://www.svt.se/nyheter/sverige/minst-30-elsanerade-rum-men-ingen-vet-om-de-hjalper>

Här visar han det elsanerade rummet

<http://www.svt.se/nyheter/regionalt/smalandsnytt/har-visar-lakaren-det-elsanerade-rummet>

Elsäkerhetsverket: ”Sängen kan bli
strömförande”

<http://www.svt.se/nyheter/regionalt/smalandsnytt/elsakerhetsverket-sjukhussangen-kan-bli-stromforande>

Christer Jonsson (C): ”Vi kan inte ignorera patienters behov”

<http://www.svt.se/nyheter/regionalt/smalandsnytt/jonsson-c-vi-kan-inte-ignorera-patienters-behov>

2015-01-22

Ny diskrimineringslag öppnar för elöverkänsliga

<http://www.svt.se/nyheter/regionalt/smalandsnytt/ny-diskrimineringslag-oppnar-for-eloverkansliga>

Elöverkänslighet en känslig fråga 1:59

Det enda klipp från debatten i Aktuellt som visas skildrar hur Mona Nilsson från Strålskyddsstiftelsen försöker få prata till punkt

<http://www.svt.se/nyheter/regionalt/smalandsnytt/eloverkanslighet-en-kanslig-fraga>

2010 Tidigare VoF-artiklar i ämnet

Statligt miljonstöd till ovetenskaplig diagnos

by [Dan Larhammar](#) | 16 Sep, 2010

<http://www.vof.se/blogg/statligt-miljonstod-till-ovetenskaplig-diagnos/>

Angående elsanering på sjukhus:

... framfördes i [debattartikeln av VoF-medlemmar i DN 100907](#), nämligen att skattemedel inte ska gå till pseudovetenskap. Det vore bättre om anslagen kunde användas till att finna de verkliga orsakerna till sjukdomar och besvär.

<http://www.vof.se/folkvett/notiser/ar-2010/>

Sammanställt 2015-01-25 / Ann R.